

El mes de setembre de l'any 2018 l'associació Confluència.cat va posar en marxa *El Món de Demà*, un espai de reflexió que, més enllà de la informació o la opinió, vol acumular coneixement constructiu a través de la veu d'acadèmics i científics socials joves o responsables institucionals que no són veus habituals del debat públic. Cada quinze dies "*El Món de demà*" és al Cercle posa a l'abast del soci un article valuós de la proposta que aquesta plataforma posa en circulació.

Viure millor/ El futur és Europa

Adam Casals, Expert en geoestratègia i assessor en relacions internacionals i Geneviève Roy-Lemieux, Experta quebequesa i canadenca en gestió i governança global

“El futur és Europa si sabem reinventar-nos
i sortim del laberint on som”

Aquest estiu, Alfonso Vergara i Adolfo Ramírez Escudero publicaven a *Expansión* que “les ciutats s’han convertit en grans motors de desenvolupament econòmic i social dels països”. Aleshores, “per què algunes ciutats s’enlairen i d’altres queden enrere?” Segons ambdós experts, cal definir “un projecte de futur intel·ligent”; aconseguir consensos amplis, saber identificar la pròpia identitat i els seus components d’excel·lència per arribar “a un nivell més alt de prosperitat”. Vergara coneix bé Singapur, un dels Estats que millor ha gestionat la Covid-19, tot i partir amb desavantatges inicials com l’alta densitat de població. El World Economic Forum n’explicà les claus de l’èxit: per tornar a obrir, la metròpoli “ha triat el camí digital i *contactless*”. Si ja tenia la reputació de ser una ciutat neta, ha incrementat els estàndards d’higiene, tot i apostant per la innovació. Robots de la neteja que també desinfecten, màquines i caixers automàtics que incorporen sensors de proximitat, introducció d’elements d’identificació digital mitjançant *apps*; tot està pensat perquè l’usuari no hagi de tocar res; fins i tot s’ha digitalitzat la carta i la forma de pagament als restaurants.

Tot i les diferències entre el model asiàtic i l’europeu o americà en la gestió de la pandèmia, cada vegada s’alcen més veus que aposten per Europa. Mentre es

prepara la propera tempesta pel Brexit, Oxford University Press acaba de publicar un llibre de títol provocador: “L’efecte Brussel·les: com s’ho fa la Unió Europea per governar el món” (*The Brussels Effect. How the European Union Rules The World*. Anu Bradford, Oxford University Press, 2020). La tesi d’Anu Bradford és precisament que la força d’Europa rau en la seva capacitat de crear un marc regulador comú. Mentre defensava la possible fusió de CaixaBank i Bankia, tot anunciant “l’hora de la bicapitalitat” per a Madrid i Barcelona, Carlos Sánchez [deia](#) a *El Confidencial* que els processos d’unificació política “comencen amb la integració econòmica”, sobretot quan es fa “sense sectarismes i des de la cooperació”. El Servei d’Estudis del Parlament Europeu publica regularment una sèrie d’informes anomenats “què pensen els think tanks?” Darrerament, està apareixent un nou punt a l’ordre del dia. En paraules de Jordi Amat, mentre planificàvem aquest número de la *rentrée littéraire* d’*El Món de Demà*; “el futur és Europa si sabem reinventar-nos i sortim del laberint on som”. Des de l’European Policy Centre [hi afegeixen](#) que “Europa pot reforçar el seu rol en la gestió de pandèmies mundials” i que cal passar “de la reacció a l’acció”. A l’European Council on Foreign Relations [parlen de](#) “construir l’Europa geopolítica” i fer anar el seu gran motor. Si ho fem bé, el potencial és immens. Max Bergmann [ho ha resumit](#) a *Foreign Affairs*: “La pandèmia està despertant un gegant adormit”, l’èxit del qual té molt a veure amb la gestió de la complexitat.

“Arriba el moment d’aprendre les lliçons
que ens permetin construir resiliència
a escala global i preparar-nos per al futur”.

A escala global i en aquest context, el Sistema de les Nacions Unides (ONU) i en particular, l’Organització Mundial de la Salut (OMS) han posat de manifest els reptes i paradoxes en aquesta gestió complexa. D’una banda, el món sencer necessita més que mai una OMS forta que gaudeixi de prou legitimitat per assumir el lideratge, assegurar la coordinació d’accions que han de ser imperativament concertades a nivell global i el seguiment de la implantació d’aquestes accions per part dels Estats. D’altra banda, els Estats, que són els principals **finançadors i prenedors de decisions de l’ONU i l’OMS**, han de valorar la relació entre les consultes globals i la salvaguarda dels interessos nacionals o fins i tot locals.

Malgrat graus de complexitat diversos, la situació és anàloga a la Unió Europea, o també a Estats Federals com el Canadà, en relació a les províncies federades com el Quebec; així com a l’Espanya de les autonomies. Amb tot, hi ha

coincidències en les propostes a nivell internacional: en primer lloc, el principi de les responsabilitats comunes però diferenciades, i en segon lloc, la capacitat **d'aprendre a partir de l'experiència acumulada, tot i adaptant la direcció de crisi a la dinàmica d'evolució de la realitat. Hi ha la gestió política; l'eficiència en la planificació, implantació i post-avaluació dels efectes de la Covid-19, i també l'adequació del sistema de salut pública existent a les necessitats específiques d'aquesta i futures pandèmies.**

Mentre fem front a la segona onada, arriba el moment d'aprendre les lliçons que ens permetin construir resiliència a escala global i preparar-nos per al futur. Caldrà aplicar-**les des d'un** esperit de transversalitat, flexibilitat i agilitat, tenint en compte que alguns canvis seran irreversibles. En paraules del Secretari **General de l'ONU**, António Guterres, la Covid-19 és una **“crida a una major cooperació multilateral”**.

“Tenim l'oportunitat d'or de crear nous paradigmes més saludables i sostenibles, inspirant-nos en valors beneficiosos per a les nostres societats”.

Cap país pot sortir-se'n tot sol, i aquells que ho estan fent millor són els que han mostrat més empatia i voluntat de buscar consensos des de la cooperació. Fareed Zakaria parlava a CNN **dels lideratges femenins d'èxit, citant exemples** de mandatàries com Jacinda Adern (Nova Zelanda), Angela Merkel (Alemanya), Katrín Jakobsdóttir (Islàndia) i Sanna Marin (Finlàndia). També des de la voluntat de consens i cooperació, Europa ha posat en marxa una sèrie de **mecanismes que garanteixen la solvència de l'euro, del sistema financer i de l'economia, des del principi de la solidaritat que permetrà, per primera vegada, l'existència de** deute mancomanat en el marc dels Fons de la UE per al Relançament, dels quals Espanya en serà un beneficiari principal.

Cinc anys ençà, quan començava la crisi dels refugiats, Merkel digué el seu famós **“Wir schaffen das!”**, **“ens en sortirem!”** Europa se'n sortí aleshores, i ara ens en tornarem a sortir. En paraules del Primer Ministre francès, Emmanuel Macron, **“no se sacrificarà pas a tota una generació”**. **Tenim l'oportunitat d'or** de crear nous paradigmes més saludables i sostenibles, inspirant-nos en valors beneficiosos per a les nostres societats, com ara els Objectius de Desenvolupament Sostenible de les Nacions Unides. Així com el Quebec juga un rol transcendental al Canadà, Catalunya està cridada a jugar un rol central a

Espanya i a Europa, des de l'esperit emprenedor i innovador que sempre l'ha caracteritzada, en la recerca de nous paradigmes.

En aquest número, Victòria Alsina escriu des de Nova York sobre els *think-tanks* que pensen **l'endemà, mentre que a cavall entre Barcelona i Madrid**, Montse Guardia tracta la innovació. Al seu torn i des de Dubai, Raphael Nagel reflexiona sobre la gestió empresarial. Elements fonamentals, tots ells, per al **futur d'Europa. Un dels pares de la UE, Jean Monnet, digué que “Europa es forjarà en les seves crisis”**. Bergmann ho rebla afirmant que aquest cop podem **“forjar una Europa més segura i més decisiva a l'escena mundial, que ajudi a enfortir i definir l'ordre global d'aquest segle XXI”**. Catalunya i Espanya seran actors rellevants d'aquesta Europa, cridada a saber **“identificar la pròpia identitat i els seus components d'excel·lència”**.

Adam Casals i Geneviève Roy-Lemieux